ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4906 ՄԱՐՏ 28/10 ԱՊՐԻԼ 1902 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1 ՄՈՒՀԱՄՄԱԴԱՆ 1320 ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4906

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آره‌ویك» غزه‌تسی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

20 ՓԱՐԱ 20

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 ղրշ.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 ֆրանկ.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարեն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Մինչ Հարաւ-արիւրկեան պատերազմին դադարման առթիւ սկսած բանակցութիւնները արդիւնքի մը չյանգած, մէկ կողմէ թշնամութիւնները ուժգնութեամբ առաջ կը տարուին, միւս կողմէ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ կարեւոր դրութիւն մը կը կատարուի. Ռուսիա կը ստորագրէ չինական կառավարութեան հետ որոշ պայմանագիր մը՝ որով կը խոստանայ պարպել Մանչուրիան, սահմանեալ պայմանաժամերու մէջ: Աւելորդ է ըսել որ այս յանձնառութիւնը ուրիշ բանի արդիւնք չէ, բայց եթէ անգլեւճաքոնական դաշնակցութեանը, որուն նպատակն է պաշտպանել Չինու անկախութիւնը եւ ամբողջութիւնը: Եւ քանի որ Անգլիա ու Ճաբոն բացորոշակի յայտարարած էին թէ Մանչուրիա ամբողջացուցիչ մաս կը համարէին Չինու կայսրութեանը, Ռուսիոյ ընելիք ուրիշ բան չէր մնար, բայց եթէ կամ ապաստել որ անունք հրաւիրէին զինքը մեկնիլ այդ նահանգէն, հակառակ պարագային բռնութեամբ զինքը վանելու սպառնալիքով, եւ կամ ինքնիրեն ձգել մեկնիլ: Առաջ սկզբնաւորութիւն է մեկնումի յանձնառութիւն մը ստորագրել, ինչպէս ըրաւ ան, առանց տեղի թողլու այդպիսի հրաւէրի մը, զոր եթէ մերժէր, հետեւանքը պատերազմ կ'ըլլար. եթէ ընդունէր, իր արժանապատուութիւնը ու ազդեցութիւնը այնպիսի հարուած մը պիտի կրէին, որպիսին կրեց Ֆրանսա քանի մը տարի առաջ, երբ բրիտանական առիւծին սպառնագին մէկ մռնչիւնին վրայ՝ ստիպուեցաւ ձգել եկեալ Ֆաշոտայէն, այնպէս մը ձեւացնելով թէ երկրպագուական նպատակով արշաւանքս մը ղրկած էր Նեղոսի վերնագոյն հովիտը (Ֆաշոտա) քան դրաւելու քաղաքական մտքով:

Սակայն ո՛չ ոք խաբուեցաւ այս խօսքէն, եւ ոչ իսկ ֆրանսական ժողովուրդը, որուն դիւաբորոյթ կամ հակառակավարական մասը մինչեւ անդամ երկրորդ Վաթերլօ ու երկրորդ Սրտան անուանեց Ֆաշոտան: Նոյնպէս այժմ ո՛չ ոք կը խաբուի Մանչուրիոյ լքման առթիւ Ռուսիոյ այն յայտարարութիւնէն թէ ինքն ալ կը փափաքի Երկնային կայսրութեան հողային ամբողջութեան ու քաղաքական անկախութեանը եւ անոր համար կը պարպէ Մանչուրիան: Հաւատացողը թո՛ղ հաւատայ, եթէ չի դիտեր թէ երկու տարիէ ի վեր ինչ ջանքեր չբրաւ Ռուսիա՝ այդ նահանգը իւրացնելու համար:

Բայց երբ համեմատութեան դրուին Ռուսիոյ կայսրութեան դիրքը անգլիական տէրութեան հանդէպ, այն ատեն միայն աղէկ կը հասկցուի թէ ինչ կը նշանակէ այժմ Ռուսիոյ ըրածը, որ այսպէս հլու համակերպութեամբ կը խոստանայ պարպել Մանչուրիան, մինչդեռ ոչ շատ առաջ այնպէս կը հաստատէր թէ Ռուսիա բան չմոցուցած է իր վերջին խօսքը. «J'y suis, j'y reste»: Եթէ առարկուի որ Անգլիոյ հետ Ճաբոն ալ կար, ահա Ռուսիոյ եաեւէն ալ Ֆրանսա կայ, ինչ օգուտ եղաւ սակայն եւ ինչ արդիւնք ունեցաւ Ֆրանքիւռուս վերջին զեկոյցը, ոչ այլ ինչ, բայց եթէ այն, ինչ որ Ռուսիոյ դաշնակցութիւնը արժեց Ֆրանսայի, երբ իր եռագոյն դրօշը ծալած մեկնեցաւ Ֆաշոտայէն:

Բայց որպէս զի ռուսական ժողովուրդը չցաւի իր կառավարութեան այս վարմունքէն, եւ չհամարի զայն իբր անզգեւճաքոն դաշնակցութեան առջեւ տկարացման նշան, իր կարեւորագոյն լրագիրներէն մէկը, Նովոսթի, հետեւեալը կը գրէ, անուշա կառավարութեան արտօնութեամբ. «Որովհետեւ Անգլիա ու Ճաբոն դժուարութիւն կը պատճառեն Ռուսիոյ դէմ, Խաղաղական ովկիանոսի ափունքին վրայ գործողութեան կուռան մը հաստատելու, Ռուսիա պարտի աշխատիլ ճամբայ մը բանալու իրեն, հնդկական ովկիանոսին վրայ, Աֆղանիստանի եւ Պարսկաստանի գծով»:— Նովոսթի լրագրին բերնով հասկցնել կ'ուզուի իր ժողովուրդին թէ ռուս կառավարութիւնը Մանչուրիան լքելուն վրէժը պիտի հանէ, ապառնալով Աֆղանիստանի եւ Պարսկաստանի: Եթէ ռուս ժողովուրդը կը հաւատայ, ատ իր դիտնալիքն է, բայց աշխարհի ուրիշ մասերուն մէջ հաւանական չէ որ հաւատացող մը գտնուի: Ընդհակառակը, տեսէք թէ Վիէնայէն ինչ կը հեռագրուէր անցեալ օր. «Աւստրիոյ եւ Ռուսիոյ քաղաքական շրջանակներուն մէջ տիրող կարծիքն այն է թէ Անգլիոյ ազդեցութիւնը թրանսվալեան իբր երեքամեայ պատերազմին երեսէն ոչ միայն չէ տկարացած միջազգային քաղաքականութեան մէջ, այլ մինչեւ իսկ աւելի ալ զօրացած է:» Մինթէ Մանչուրիոյ խնդրին այս գոյն առնելը առոր մէկ գլխաւոր ապացոյցը չէ՞. թող Պարսկաստանի մէջ վերջերս ձեռք բերուած անգլիական մէկ յաջողութիւնը կարեւոր արտօնութեան մը մասին:

Դալով սնտեսական կողմին՝ 1901 տարուան ընթացքին մէջ անգլիական տարեկան եւմտացոյցը $12\frac{1}{2}$ միլիոն անգլիական ոսկի հասոյթի առաւելութիւն ունեցեր է, փոխանակ պակսելու, ինչպէս կ'ըլլայ ընդհանրապէս ուրիշ ազգերու մէջ, երբ պատերազմի մէջ ըլլան:

Հետեւաբար, այսպիսի բարեյաջող կացութեան մը մէջ՝ Անգլիա կրնայ դեռ երկար տարի շարունակել պատերազմը, առանց ցնցուելու երբեմնակի պարտութիւններէ, քանի որ ո՛չ մարդ կը պակսի իրեն՝ վարձքի փոխարէն կռուելու եւ ի հարկին մեռնելու, եւ ոչ ալ դրամ ծախսելու: Ուրեմն թող Պոէրները մտածեն պատերազմը վերջացնելու հարկին վրայ, Անգլիացիները փութիկոտ ըլլալու պէտք մը չունին, շատ շատ կրնան համակերպիլ նաեւ այն դաղափարին թէ հոդ չէ որ էստուարտ թագաւորի թագադրութենէն առաջ պատերազմը աւարտած չըլլայ: Այդ միակ առթիւն համար պէտք է մինթէ կենսական չահեր ու ծրագիրներ անտես առնուին:

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի)

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐ, 15 Մարս

Տիարպէքիրի Ս. Կիրակոս եկեղեցիի Ազգ. երկսեռ վարժարանները, կանոնաւոր կերպով կը շարունակեն իրենց ընթացքը, օրէ օր աւելի բարեկարգ եւ աւելի չենչ հանդամանքներ ստանալով: Ժրաջան հոգաբարձութեան մը եւ արիւնն անօրէնի մը ձեռքերուն տակ, դործերը կը դտնան լարուած մեքենայի մը ընթացքեամբ: Տանջչորս ուսուցչ եւ վեց վարժուհի կը շարունակեն իրենց դասախօսութիւնները, հետեւելով կրթական լաւագոյն յայտագրի մը, որ իր մէջ կը պարունակէ մանկավարժական ամենէն նորագոյն մեթոտ ու դրութիւնը: Ս. Կիրակոսեան վարժարանները, իրենց արդի ուղղութեամբ, ատեն է մը ի վեր սկսած են ժողովուրդին դուրդուրանքն ու համակրանքը վայելել: Օտար քաղաքներէ եկող եւ կրթական դործէն հաղկող այցելուներ ալ ոչ նուազ դոհունակ տպաւորութեան տակ կը մեկնին վարժարանէն, հատկապէս Անդլիա ու Ճաբոն դժուարութիւն կը պատճառեն Ռուսիոյ դէմ, Խաղաղական ովկիանոսի ափունքին վրայ գործողութեան կուռան մը հաստատելու, Ռուսիա պարտի աշխատիլ ճամբայ մը բանալու իրեն, հնդկական ովկիանոսին վրայ, Աֆղանիստանի եւ Պարսկաստանի գծով»:— Նովոսթի լրագրին բերնով հասկցնել կ'ուզուի իր ժողովուրդին թէ ռուս կառավարութիւնը Մանչուրիան լքելուն վրէժը պիտի հանէ, ապառնալով Աֆղանիստանի եւ Պարսկաստանի: Եթէ ռուս ժողովուրդը կը հաւատայ, ատ իր դիտնալիքն է, բայց աշխարհի ուրիշ մասերուն մէջ հաւանական չէ որ հաւատացող մը գտնուի: Ընդհակառակը, տեսէք թէ Վիէնայէն ինչ կը հեռագրուէր անցեալ օր. «Աւստրիոյ եւ Ռուսիոյ քաղաքական շրջանակներուն մէջ տիրող կարծիքն այն է թէ Անդլիոյ ազդեցութիւնը թրանսվալեան իբր երեքամեայ պատերազմին երեսէն ոչ միայն չէ տկարացած միջազգային քաղաքականութեան մէջ, այլ մինչեւ իսկ աւելի ալ զօրացած է:» Մինթէ Մանչուրիոյ խնդրին այս գոյն առնելը առոր մէկ գլխաւոր ապացոյցը չէ՞. թող Պարսկաստանի մէջ վերջերս ձեռք բերուած անդլիական մէկ յաջողութիւնը կարեւոր արտօնութեան մը մասին:

Դալով սնտեսական կողմին՝ 1901 տարուան ընթացքին մէջ անդլիական տարեկան եւմտացոյցը $12\frac{1}{2}$ միլիոն անգլիական ոսկի հասոյթի առաւելութիւն ունեցեր է, փոխանակ պակսելու, ինչպէս կ'ըլլայ ընդհանրապէս ուրիշ ազգերու մէջ, երբ պատերազմի մէջ ըլլան:

Հետեւաբար, այսպիսի բարեյաջող կացութեան մը մէջ՝ Անդլիա կրնայ դեռ երկար տարի շարունակել պատերազմը, առանց ցնցուելու երբեմնակի պարտութիւններէ, քանի որ ո՛չ մարդ կը պակսի իրեն՝ վարձքի փոխարէն կռուելու եւ ի հարկին մեռնելու, եւ ոչ ալ դրամ ծախսելու: Ուրեմն թող Պոէրները մտածեն պատերազմը վերջացնելու հարկին վրայ, Անդլիացիները փութիկոտ ըլլալու պէտք մը չունին, շատ շատ կրնան համակերպիլ նաեւ այն դաղափարին թէ հոդ չէ որ էստուարտ թագաւորի թագադրութենէն առաջ պատերազմը աւարտած չըլլայ: Այդ միակ առթիւն համար պէտք է մինթէ կենսական չահեր ու ծրագիրներ անտես առնուին:

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի)

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐ, 15 Մարս

Տիարպէքիրի Ս. Կիրակոս եկեղեցիի Ազգ. երկսեռ վարժարանները, կանոնաւոր կերպով կը շարունակեն իրենց ընթացքը, օրէ օր աւելի բարեկարգ եւ աւելի չենչ հանդամանքներ ստանալով: Ժրաջան հոգաբարձութեան մը եւ արիւնն անօրէնի մը ձեռքերուն տակ, դործերը կը դտնան լարուած մեքենայի մը ընթացքեամբ: Տանջչորս ուսուցչ եւ վեց վարժուհի կը շարունակեն իրենց դասախօսութիւնները, հետեւելով կրթական լաւագոյն յայտագրի մը, որ իր մէջ կը պարունակէ մանկավարժական ամենէն նորագոյն մեթոտ ու դրութիւնը: Ս. Կիրակոսեան վարժարանները, իրենց արդի ուղղութեամբ, ատեն է մը ի վեր սկսած են ժողովուրդին դուրդուրանքն ու համակրանքը վայելել: Օտար քաղաքներէ եկող եւ կրթական դործէն հաղկող այցելուներ ալ ոչ նուազ դոհունակ տպաւորութեան տակ կը մեկնին վարժարանէն

ԹԻՒԼ ՄԱՐԻ

ՌՕԶ–ՄԱՆՕՆԻ ՎՐԷԺԸ

Ե.

ԳՐԻ ՓՈՐՁԱԳԷՏՆԵՐԸ

Կկիսօմ փողոց եկաւ տենդոտ դլխով մը ու սկսաւ յառաջանալ, առանց լսելու իր շուրջի աղմուկները եւ բան մը տեսնելու: Մոտաժուներու փոթորիկ մը կար դլխուն մէջ: Ցանկարծ կանգ առաւ ճամբան, ու աչքերը դաժան, բարձրաձայն դոչեց.

—Ռէժին... Իմ անուշիկ ու սիրուն Ռէժինս, սիրուհին ըլլայ այդ թշուառականին...

Կատաղութենէն վեր ցատկեց ու ակռաները կճրտացին: Ցետոյ, յեղակարծ ուրախութիւն մը պատեց զայն. յիշեց Վիլլօրիէի ըրած սա անկեղծ խօսքերը.

—Կը սիրէի զայն այնպէս, ինչպէս չէի սիրած ոչ ոք: Անրիծ ու անարատ մնաց ան եւ որ եւ է դգուանք չընդունեցաւ ինչ:

Ցնորական ուրախութիւն մը ղդաց, այդ խօսքերը յիշելով ու մտովի յարեց.

—Ռէժին ալ եւս չի սիրեր զայն: Ռէժին կ'ատէ այդ մարդը: Այո՛, կ'ատէ զայն, քանի որ ամէն բան դիտէ. իր սէրը դարձանքի փոխուած է հիմա:

Ու, Ժիւվարէն, այդ պահուն աչքին առջեւ կը բերէր մանկամարդ աղջկան պատկերը: Սակայն տարակոյս մը արթնցնելով մտքին մէջ, ըսաւ.

—Ցետոյնք ան է, Ռէժինե՞նէ... Մինթէ այդ մարդիկը սխալած չեն:

Խակոյն կտուք մը ցատկելով՝ Սէն-Էլէօթէր փողոցը գնաց: Ժէրօմ ու Մարիան մինակ էին տան մէջ:

—Տունէն վռնտեցի Ռէժինը, ա՛լ եւս աղջիկ չունինք, պատասխանեց Ժէրօմ:

Ալ եւս տարակուսելու տեղի չկար:

Ընթերցողները անուշա հեռաքրքիր են իմանալու թէ Ռէժին ինչ պարագաներու մէջ վռնտուած էր տունէն: Ռօզ Մանօնի նամակին ընթերցումէն յետոյ, ինչպէս կը յիշեն ընթերցողները, Ժէրօմ ըսած էր իր աղջկան.

—Ընդհուպ պիտի յայտնեմ քու մասիդ տալիք որոշումդ:

Ամբողջ օրը, Ժէրօմ մռայլ դէմքը առած էր: Իրիկուան, ըսաւ Ռէժինի.

—Վաղը, մինակ պիտի ըլլանք ատենը մէջ. տունէն կը վռնտեմ քեզ, ա՛լ եւս տուք չպիտի դնես հոս:

—Հա՛յր, արժանի եմ այդ պատիժին, բայց դարձեալ կը սիրեմ քեզ:

Ու Ռէժին հօրը առջեւ ծնրադրեց:

Զ

ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ ՄԻԱՑՆԱԿ

Յաջորդ օրը, Վիքթոր-Մասէ փողոցին մէջ հաստատուած էր Ռէժին, ուր Ժէրոմ եւ բողոքական դպրոցներուն երկու վարիչ մարմիններուն մէջեւ: Բողոքական եւ հայ վարժարաններուն հսկող այդ երկու հոդաբարձութիւնները կը խորհի՞ թէ, օգտակար բան մը չէ որ կ'ընեն իրենց ձեռքին տակ դտնուած կրթական յարկերը միացնելով: Իմ մասս, թերեւս օգտակար կը դտնեմ իրենց այդ մտածումին իրագործումը:

Գործը թէեւ տակաւին իր սաղմնային վիճակին մէջ է, սակայն շուտ կը վերջանայ: Երկու կողմի Հոգաբարձութիւնները համամիտ են ու գործին իրագործման ջերմ փափաքը:

Վարժարաններու միացումին խնդիրը առաջ իգական վարժարաններու չուրջն էր միայն որ կը դառնար, սակայն հիմա, միւնոյն բանը կը խորհուի նաեւ արական բաժիններուն համար: Եթէ վարժարանաց միացումի այս դաղափարը իրագործուի, ընդհանուր վարժարաններուն Տնօրէնութիւնը պիտի յանձնուի մեր վարժարաններու արդի Տնօրէնին, Պետրոս էֆ. Սրապեանին: Ինքը պիտի կարդադրէ եւ պիտի անօրինէ կրթական բոլոր ներքին գործերը, իսկ նիւթական հոգաբարձութիւնը, պիտի հոգան, մէկտեղ, երկու Հոգաբարձութիւնները: Դասախօսութիւնները պիտի կատարուին միեւնոյն կրթական յայտագրով: Կրօնական դասերն ալ պիտի աւանդուին, յարգելով իւրաքանչիւր եկեղեցիին դրութիւնը: Իւրաքանչիւր աշակերտ պիտի յանձնէ իր եկեղեցին, անոր պատկանող ուսուցիչներուն առաջնորդութեամբ:

Կրթութիւնը եւ դաստիարակութիւնը ինչ չնչին հանդամանք որ կազմեն բողոքականին, նոյնը պիտի ասեն նաեւ հայ ժողովուրդին: Դիտութիւնը ինչ որ է մէկին, նոյնն է նաեւ միւսին: Դպրոցներուն միացումը եւ ո՛չ մէկ տեղն արդելք կ'ըլլայ դաւանական խորհրդութիւններուն: Հայը թող իր տէրերին ու եկեղեցին ճանչնայ ու դանոնք յարդէ, բողոքականն ալ թող իր պաշտելիին ու ժողովարանը ճանչնայ, սակայն դպրոցին մէջ, ուսուցչին առջեւ, մէկ ըլլանք, միեւնոյն եռանդով յարինք ու փարինք կրթութեան, դաստիարակութեան եւ դիտութեան, որոնց նպատակն է մարդուն ճշմարտութիւնը:

ՇԱՐՈՒՐ

ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ

ԴԱՆԻՄԸ ՀԱՅ ՄԱՆԻԿՆԵՐՈՒ ԱՌԹԻՒ

Ա.Ն, Ա.ՒՆ

(Շար. երեկի թիւեն եւ վերջ)

Ա.Ն մանիկին թէ՛ պարսկերէնի եւ թէ հայերէնի մէջ իրը դործական եւ տեղական մանիկի ալ դործածութիւնը պարագայական առում մըն է, բան ինքեան բայածականի մանիկի է, օրինակի համար, հնդեւ. սարէ՝ դարնել, հարիանել, զանդ. հարեն նոյն (բան Հ. Տէրվիշեանի), պարս. խերաւ՝ քերթել, կսկծցնելով քերել. այս արմատին կը պատկանի հայ. խարդաւ՝ դարնող (դործի), այս բառը պարս. խերգեն (՝՝՝)ով ստուդանները կամայական է, արդէն ատանկ բառ ալ չկայ պարսկերէնի մէջ: Նաեւ՝ պարս. քեփ՝ ի մէջ այլոց դարանամուտ ըլլալ, պահուրտիլ, ծածկուիլ, հայ. տարսմ՝ պահուրտելու, ծածկուելու դործի, մէջոց, որ է պահող, ծածկող առարկայ մը: Պարս. քենպ՝ ի մէջ այլոց պահուրտիլ, պահել, ծածկել, հայ. դարսան (յունարէնի չդիմեցինք): Պարս. զուենգ՝ զանդել, հաւաքել, ժողվել, հայ. հնձել, որ սերմանելի հակադիրն է, հաւաքուած եւ հաւաքելի բերքին ալ փոխարերաբար հունձ ըսուած է. «ժամանակ հնձոց» կը նշանակէ բերքը ժողվելու, հաւաքելու ժամանակ: Հնձելէ կ'ածանցի հնձան որ խաղողը (դանդուելով) ճմուելով գինի պատրաստուած տեղը կը ցուցնէ իբր զանդարան: Հին ատենուան հնձանները արդի ջրամբարներուն պէս դետնափոր տնտակներու ձեւն ունէին, դատապարտեալներ չատ դիտեն ասկէց. Աւետարանի ծանօթ այգիի առակին մէջ յիշուած հնձանը՝ «Եւ փորեաց ի նմա հնձան» այս տեսակ դետնափոր հնձան է, «Եւ դուք հնձան փորեցէք ի նմա» (Եսայի Գլ. Ե. հմր. 2): Այս դետնափոր հնձանները պարապ եղած ատենին ճամբորդներու ապաստան կը դտնային ալ կրնային ըլլալ: Լեռներու, ժայռերու մէջ փորուած այրեր ալ կային դիտի պահելու յատուկ. այս տեսակ այր մը չատ ծանօթ է Պրուսայի մէջ:

Գ. բայարմատներէն ոմանց ծայրը կցուած է իբր բայանուն մասնիկ, նիւթիտեն եւ նիւթանիտեն՝ դնել, սիրեցեն եւ սիրանեն առնել, խնայեն վերադրել խնայանիտեն՝ նոյն եւ խածնել: Հայ. բայարմատներէն ոմանք ալ Ան մասնիկին հետ Ֆ տառը առնելով բայանուն եղած են, հոսել՝ հոսանք, տառապել՝ տառապանք, ապաչել՝ ապաչանք: Սրպարէնի մէջ ալ կայ, ճիւբաւ՝ գոնութիւն, կուՃրաւ՝ քաշել, ներել եւ ուրիշ անթիւ այլ: Սանսկրիտի մէջ ալ կայ Ան մասնիկ մը՝ որ դործողութիւն եւ դործողը կը ցուցնէ:

Դ. Զէրոք բայարմատները ներգործական կը փոխէ, տէվ՝ վազէ՝, տէվանեն՝ վազցնել, իրը վազող ընել, որ նոյնպէս վերը յիշուած բայածականի իմաստը ունի, ռեւ՝ հասէր, ռեսանեն՝ հասցնել, հասնող ընել: Հայերէնի մէջ ալ անցողականները միշտ անել կը վերջանային, կորուստանել, թաքուցանել եւն.:

Ե. Ժամանակի դաղափար կուտայ, պարս. ապրիզան՝ Պարսից մէկ հին ծանն է, ուր իրարու վրայ ջուր կը թափէին մեր Վարդավառին պէս. պամսաս՝ առաւօտ, պամսատան՝ առաւօտուն, պեհար՝ դարուն, պեհարան՝ դարնան եղանակ: Նոյնպէս հայերէնի մէջ, արաբ. պագի՝ ընդդէմ, բակպայ, պարս. խոր՝ ուտել, հայ. բակլաթոռան՝ ընդդէմ ուտելու ժամանակ եւ օր. վաղորդայն եւ վաղսրդեան:

Զ. Իրը վերաբերական մասնիկ, որպէս վրայ խօսած ենք սեռական հոլովի առթիւ մեր դրած յօդուածին մէջ:

Է. Բասի մը իմաստին ատատութիւն կուտայ. շաս՝ ուրախ, շատան՝ նոյն. ճաւիս՝ յաւէս, ճաւիսան՝ յաւխտան. սար՝ դադաթ, ծայր, սարան՝ նոյն: Նոյնպէս հայերէնի մէջ, մի՛ մայն, նոյն ժամ՝ նոյն ժամայն, ամէն՝ ամենայն:

Ան բայածականի մասնիկը պարս. ինչ ինչ բառերու մէջ կրճատուած է, ռուշան եւ ռուշեն՝ լուսաւոր, կերան եւ կերեն վիզ, նոյնպէս եղած է երբեմն հայերէնի մէջ ալ, պարս. վիս—թէն՝ կապել, հիւսել, յօրինել, կերանել եւն. որուն արմատն է վեռ, հայ. սիւան կամ ճիւան՝ կերտող, իրը հիւսան, որ սեռականին մէջ ամրողջութեամբ կը ներկայանայ. պարս. բեի՝ զարնել, հայ. բանի՝ իրը զարնող դործի. ատեն. աբ (Հնդեւ. նախալեզու) պարս. խերգեն (՝՝՝)ով ստուդանները կամայական է, արդէն ատանկ բառ ալ չկայ պարսկերէնի մէջ: Նաեւ՝ պարս. բեի՝ ի մէջ այլոց դարանամուտ ըլլալ, պահուրտիլ, ծածկուիլ, հայ. տարսմ՝ պահուրտելու, ծածկուելու դործի, մէջոց, որ է պահող, ծածկող առարկայ մը: Պարս. բենպ՝ ի մէջ այլոց պահուրտիլ, պահել, ծածկել, հայ. դարսան (յունարէնի չդիմեցինք): Պարս. զուենգ՝ զանդել, հաւաքել, ժողվել, հայ. հնձել, որ սերմանելի հակադիրն է, հաւաքուած եւ հաւաքելի բերքին ալ փոխարերաբար հունձ ըսուած է. «ժամանակ հնձոց» կը նշանակէ բերքը ժողվելու, հաւաքելու ժամանակ: Հնձելէ կ'ածանցի հնձան որ խաղողը (դանդուելով) ճմուելով գինի պատրաստուած տեղը կը ցուցնէ իբր զանդարան: Հին ատենուան հնձանները արդի ջրամբարներուն պէս դետնափոր տնտակներու ձեւն ունէին, դատապարտեալներ չատ դիտեն ասկէց. Աւետարանի ծանօթ այգիի առակին մէջ յիշուած հնձանը՝ «Եւ փորեաց ի նմա հնձան» այս տեսակ դետնափոր հնձան է, «Եւ դուք հնձան փորեցէք ի նմա» (Եսայի Գլ. Ե. հմր. 2): Այս դետնափոր հնձանները պարապ եղած ատենին ճամբորդներու ապաստան ալ կրնային ըլլալ: Լեռներու, ժայռերու մէջ փորուած այրեր ալ կային դիտի պահելու յատուկ. այս տեսակ այր մը չատ ծանօթ է Պրուսայի մէջ:

Գ. բայարմատներէն ոմանց ծայրը կցուած է իբր բայանուն մասնիկ, նիւթիտեն եւ նիւթանիտեն՝ դնել, սիրեցեն եւ սիրանեն առնել, խնայեն վերադրել խնայանիտեն՝ նոյն եւ խածնել: Հայ. բայարմատներէն ոմանք ալ Ան մասնիկին հետ Ֆ տառը առնելով բայանուն եղած են, հոսել՝ հոսանք, տառապել՝ տառապանք, ապաչել՝ ապաչանք: Սրպարէնի մէջ ալ կայ, ճիւբաւ՝ գոնութիւն, կուՃրաւ՝ քաշել, ներել եւ ուրիշ անթիւ այլ: Սանսկրիտի մէջ ալ կայ Ան մասնիկ մը՝ որ դործողութիւն եւ դործողը կը ցուցնէ:

Դ. Զէրոք բայարմատները ներգործական կը փոխէ, տէվ՝ վազէ՝, տէվանեն՝ վազցնել, իրը վազող ընել, որ նոյնպէս վերը յիշուած բայածականի իմաստը ունի, ռեւ՝ հասէր, ռեսանեն՝ հասցնել, հասնող ընել: Հայերէնի մէջ ալ անցողականները միշտ անել կը վերջանային, կորուստանել, թաքուցանել եւն.:

Ե. Ժամանակի դաղափար կուտայ, պարս. ապրիզան՝ Պարսից մէկ հին ծանն է, ուր իրարու վրայ ջուր կը թափէին մեր Վարդավառին պէս. պամսաս՝ առաւօտ, պամսատան՝ առաւօտուն, պեհար՝ դարուն, պեհարան՝ դարնան եղանակ: Նոյնպէս հայերէնի մէջ, արաբ. պագի՝ ընդդէմ, բակպայ, պարս. խոր՝ ուտել, հայ. բակլաթոռան՝ ընդդէմ ուտելու ժամանակ եւ օր. վաղորդայն եւ վաղսրդեան:

Զ. Իրը վերաբերական մասնիկ, որպէս վրայ խօսած ենք սեռական հոլովի առթիւ մեր դրած յօդուածին մէջ:

Է. Բասի մը իմաստին աստատութիւն կուտայ. շաս՝ ուրախ, շատան՝ նոյն. ճաւիս՝ յաւէս, ճաւիսան՝ յաւխտան. սար՝ դադաթ, ծայր, սարան՝ նոյն: Նոյնպէս հայերէնի մէջ, մի՛ մայն, նոյն ժամ՝ նոյն ժամայն, ամէն՝ ամենայն:

Ան բայածականի մասնիկը պարս. ինչ ինչ բառերու մէջ կրճատուած է, ռուշան եւ ռուշեն՝ լուսաւոր, կերան եւ կերեն վիզ, նոյնպէս եղած է երբեմն հայերէնի մէջ ալ, պարս. վիս—թէն՝ կապել, հիւսել, յօրինել, կերանել եւն. որուն արմատն է վեռ, հայ. սիւան կամ ճիւան՝ կերտող, իրը հիւսան, որ սեռականին մէջ ամրողջութեամբ կը ներկայանայ. պարս. բեի՝ զարնել, հայ. բանի՝ իրը զարնող դործի. ատեն. աբ (Հնդեւ. նախալեզու) պարս. խերգեն (՝՝՝)ով ստուդանները կամայական է, արդէն ատանկ բառ ալ չկայ պարսկերէնի մէջ: Նաեւ՝ պարս. բեի՝ ի մէջ այլոց դարանամուտ ըլլալ, պահուրտիլ, ծածկուիլ, հայ. տարսմ՝ պահուրտելու, ծածկուելու դործի, մէջոց, որ է պահող, ծածկող առարկայ մը: Պարս. բենպ՝ ի մէջ այլոց պահուրտիլ, պահել, ծածկել, հայ. դարսան (յունարէնի չդիմեցինք): Պարս. զուենգ՝ զանդել, հաւաքել, ժողվել, հայ. հնձել, որ սերմանելի հակադիրն է, հաւաքուած եւ հաւաքելի բերքին ալ փոխարերաբար հունձ ըսուած է. «ժամանակ հնձոց» կը

Դոնատանը՝ հայր Սէլատոն հինգերորդ յարկը հանեց Ռէժինի գոյքերու պաշտպանը: Մանկամարդ աղջիկը երբ ներս մտաւ իր սենեակէն, ամէն ինչ պատրաստ դտաւ հոն. Ժէրոմ ամէն ինչ կանխատեսած էր: Ձերմակեղէններէն սկսեալ մինչեւ արդուզարդի մանր մունր առարկաները, անպակաս էին. կարծես թէ երկար ատենէ ի վեր ընակուած սենեակ մըն էր:

Ռէժին այդ օրն իսկ պէտք էր երթար տիկին Լէրբէնսի աշխատանոցը, ուր հայրը արկղակալուհիի պաշտօն մը դտած էր իրեն. իրաւ է որ այդ օրը չպիտի ձեռնարկէր իր նոր պաշտօնին, բայց պէտք էր ներկայանալ անդամ մը:

Կէս ժամ յետոյ կը դտնուի իր նոր պաշտօնատեղին, ուր ամէն ոք հետաքրքրութեամբ կը դիտէ զինքը: Տիկին Լէրբէնս բարձրահասակ ու չոր կին մըն է, որ իր յաճախորդներուն միայն կը ժպտի:

—Արկղակալուհիի պաշտօն պիտի վարէք, վաղը հոս դտնուեցէք ժամը ութին:

Դոնատանը՝ հայր Սէլատոն հինգերորդ յարկը հանեց Ռէժինի գոյքերու պաշտպանը: Մանկամարդ աղջիկը երբ ներս մտաւ իր սենեակէն, ամէն ինչ պատրաստ դտաւ հոն. Ժէրոմ ամէն ինչ կանխատեսած էր: Ձերմակեղէններէն սկսեալ մինչեւ արդուզարդի մանր մունր առարկաները, անպակաս էին. կարծես թէ երկար ատենէ ի վեր ընակուած սենեակ մըն էր:

Ռէժին այդ օրն իսկ պէտք էր երթար տիկին Լէրբէնսի աշխատանոցը, ուր հայրը արկղակալուհիի պաշտօն մը դտած էր իրեն. իրաւ է որ այդ օրը չպիտի ձեռնարկէր իր նոր պաշտօնին, բայց պէտք էր ներկայանալ անդամ մը:

Կէս ժամ յետոյ կը դտնուի իր նոր պաշտօնատեղին, ուր ամէն ոք հետաքրքրութեամբ կը դիտէ զինքը: Տիկին Լէրբէնս բարձրահասակ ու չոր կին մըն է, որ իր յաճախորդներուն միայն կը ժպտի:

—Արկղակալուհիի պաշտօն պիտի վարէք, վաղը հոս դտնուեցէք ժամը ութին:

կը հասկնաք ժամը ութին, կ'ուզեմ որ ամէն ոք ճշդապահ ըլլայ:

Ռէժին չնորհակալութեան քանի մը լաւ մրմնջելով հեռացաւ: Իր սենեակը վերադառնալով՝ սիրուին վրայ երկնցաւ, ուր մտադրաղ մնաց մինչեւ դիշեր: Խեղճ աղջիկը չուզեց իսկ կերակուր մը պատրաստել եւ ուտել: Կանուխ անկողին մտաւ, բայց չկրցաւ քնանալ. ամենափոքր աղմուկ մը կը վախցնէր զայն:

Առաուն, որչափ ժամուն, դործին դնաց եւ աշխատութեան ձեռնարկեց. բայց աչքերուն առջեւէն չէր հեռանար ծնողքին պատկերը, սրտնք, մինակ մնացած էին տան մէջ: Ռէժին ամէն օր իր պաշտօնին դլուխը կը դտնուէր եւ կանոնաւորապէս կը կատարէր իր դործը: Տիկին Լէրբէնս, որ չատ խստապահանջ էր, որ եւ դիտողութիւն չէր ըներ, առանց սակայն դովեստներ չռայլելու:

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՖՐԻԿԷ

Հաւատութեան բանակցութիւններ. — Պ. Քրիւկեր.— Բարեկամ տերութեան մը միջնորդութիւնը.— Պատերազմին տնտեսական ու սեղանաւորական հետեւանքները :

Ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, Անգլիոյ գանձային նախարար Պ. Պալֆուր յայտարարած է Երեսփ. Ժողովին մէջ թէ հաշտութեան բանակցութիւններուն համար ոչինչ է զեկուցում չի կրնար ընել : Միեւնոյն ժամանակ Ամթէրտամէն կը հեռագրեն Նոյտ Ֆրայէ Բէհսէի թէ Քրիւկէր նախագահը նպաստաւոր լուրեր առեր է հարաւային Ափրիկէէն. նաեւ ապահովութիւն տուեր է թէ հաշտութեան մասին որ եւ է որոշում Պոէրներուն կողմէ նախապէս պիտի ենթարկուի Քրիւկէր նախագահին հաւանութեանը : Նոյն հեռագիրը կը յաբէ թէ բարեկամ տերութիւն մը կը ջանայ Անգլիոյ կառավարութենէն քանի մը զիջողութիւններ ձեռք բերել՝ անկախութեան խնդրին համար :

—Նոյտ Ֆրայէ Բէհսէ իր սեղանաւորական բաժնին մէջ հարաւային Ափրիկէի մէջ հաշտութեան բանակցութեան հաւանական արդիւնքին վրայ խօսելով կ'ըսէ. —«Արդարեւ Հարաւային Ափրիկէի մասաւոր խաղաղեցման ենթադրութիւն է որ յոյս կը ներշնչէ սեղանաւորներու, ճարտարդներու, շահադէտներու, դրամատէրներու եւ բոլոր գործի տէրերու : 1870ի, 1878ի եւ յետոյ սպանեամերիկեան պատերազմին յաջողացնէ սեղանաւորական ու ճարտարագործական յաջող ու բարգաւաճ շրջաններ : Անշուշտ հարաւային Ափրիկէի մէջ հաշտութիւնը գոյանալէն հաքն ալ միւնոյն բանը պիտի պատահի ո՛չ միայն Թրանսվալի հարաւարերկրին, այլ ամբողջ աշխարհի մէջ, վասն զի ընդհանուր ջնջք մը պիտի ըլլայ դարմանելու պատերազմին պատճառած մեծամեծ կորուստները : Այս գուշակութիւնն է ճշմարիտ պատճառը այն խիստ նպաստաւոր հակումին՝ որ կը տիրէ սեղանաւորական հրապարակներու վրայ :»

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Երկու տերութեանց յարաբերութիւններ.— Իտալիոյ թագաւորին ունկնդրութիւնը.— Ֆոն Ռիբբէր ծովակալը. — Իտալական պատուանշաններ.— Հացկերոյթ մը :

Հեռագրական գործակալութիւնները ինչպէս ծանուցին, Մինչերկրականի աստրիական նաւաբաժնին հրամանատար ֆոն Ռիբբէր դեր-ծովակալը ու երիտ. գնդապետներ չաթի իրենուն Իտալիոյ թագաւորին ներկայացան : Ունկնդրութիւնը, որ երեք քառորդ ժամ տեւեց, շատ սիրալիր հանդամանք մը ունեցաւ : Ունկնդրութենէն անմիջապէս հետը, ֆոն Ռիբբէր դեր-ծովակալը ու հետեւորդները այցելութիւն տուին Իտալիոյ ծովային նախարար Մորին ծովակալին. նաեւ իրենց այցեւտները թողուցին նախարարապետ Պ. Ծանարէլլիի եւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրինէթիի ընակարանները : Քիչ վերջը Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը Թիկնապահի մը միջոցաւ Իտալական Թագաւորանանոցին մեծ խաչը ղրկեց ֆոն Ռիբբէր դեր-ծովակալին եւ զանազան պատուանշաններ անոր հետեւորդներուն : Նախաթ իրիկուն, Հռոմի տրքայական պալատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ֆոն Ռիբբէր դեր-ծովակալին ի պատիւ : Ներկայ գտնուեցան նաեւ անոր հետեւորդները, որոնց ամէնքն ալ կը կրէին Իտալիոյ թագաւորին կողմէ նուիրուած պատուանշանները :

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ նախարարապետին եւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին տեսակցութիւնը.— Երբեակ Զինակցութիւնը.— Իտալիա եւ Ֆրանսա.— Պ. Ծանարէլլի.— Հռոմին բլրակցութիւն մը.— Տեսակցութեան արդիւնքը :

Եւրոպական քանի մը լրագիրներ ծանուցին թէ Վիլհելմի մէջ Գերմանիոյ նախարարապետին եւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին տեսակցութեան պահուն նկատողութեան առնուելէ Երբեակ Զինակցութիւնը փոխելու խնդիրը Ֆրանսայի ու Իտալիոյ մէջ առաջ եկած մերձեցումին հետեւանքով : Նացիոնալ Զայթունկն այդ առթիւ կ'ըսէ.—«Այդ ըսուածները չեն համապատասխաներ Պէրլինի ու Հռոմի կառավարական չրջանակներուն մէջ տիրող կարծիքներուն ընդհակառակը կարելի է վստահ ըլլալ թէ Երբեակ Զինակցութեան հիմնական պաշտպանական հանգամանքը ապագայն ալ կատարելապէս պիտի չարունակուի. ուրեմն փոփոխութեան խնդիր բնաւ չկայ :»

—Իտալական քանի մը լրագիրներ զարմանք յայտնած էին թէ ֆոն Պիւլով կոմսը, Վիլհելմի Էմսնուէլ թագաւորը թիկնապահի մը միջոցաւ Իտալական Թագաւորանանոցին մեծ խաչը ղրկեց ֆոն Ռիբբէր դեր-ծովակալին եւ զանազան պատուանշաններ անոր հետեւորդներուն : Նախաթ իրիկուն, Հռոմի տրքայական պալատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ֆոն Ռիբբէր դեր-ծովակալին ի պատիւ : Ներկայ գտնուեցան նաեւ անոր հետեւորդները, որոնց ամէնքն ալ կը կրէին Իտալիոյ թագաւորին կողմէ նուիրուած պատուանշանները :

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ նախարարապետին եւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին տեսակցութիւնը.— Երբեակ Զինակցութիւնը.— Իտալիա եւ Ֆրանսա.— Պ. Ծանարէլլի.— Հռոմին բլրակցութիւն մը.— Տեսակցութեան արդիւնքը :

Եւրոպական քանի մը լրագիրներ ծանուցին թէ Վիլհելմի մէջ Գերմանիոյ նախարարապետին եւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին տեսակցութեան պահուն նկատողութեան առնուելէ Երբեակ Զինակցութիւնը փոխելու խնդիրը Ֆրանսայի ու Իտալիոյ մէջ առաջ եկած մերձեցումին հետեւանքով : Նացիոնալ Զայթունկն այդ առթիւ կ'ըսէ.—«Այդ ըսուածները չեն համապատասխաներ Պէրլինի ու Հռոմի կառավարական չրջանակներուն մէջ տիրող կարծիքներուն ընդհակառակը կարելի է վստահ ըլլալ թէ Երբեակ Զինակցութեան հիմնական պաշտպանական հանգամանքը ապագայն ալ կատարելապէս պիտի չարունակուի. ուրեմն փոփոխութեան խնդիր բնաւ չկայ :»

—Իտալական քանի մը լրագիրներ զարմանք յայտնած էին թէ ֆոն Պիւլով կոմսը, Վիլհելմի Էմանուէլ թագաւորը թիկնապահի մը միջոցաւ Իտալական Թագաւորանանոցին մեծ խաչը ղրկեց ֆոն Ռիբբէր դեր-ծովակալին եւ զանազան պատուանշաններ անոր հետեւորդներուն : Նախաթ իրիկուն, Հռոմի տրքայական պալատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ֆոն Ռիբբէր դեր-ծովակալին ի պատիւ : Ներկայ գտնուեցան նաեւ անոր հետեւորդները, որոնց ամէնքն ալ կը կրէին Իտալիոյ թագաւորին կողմէ նուիրուած պատուանշանները :

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ նախարարապետին եւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին տեսակցութիւնը.— Երբեակ Զինակցութիւնը.— Իտալիա եւ Ֆրանսա.— Պ. Ծանարէլլի.— Հռոմին բլրակցութիւն մը.— Տեսակցութեան արդիւնքը :

Եւրոպական քանի մը լրագիրներ ծանուցին թէ Վիլհելմի մէջ Գերմանիոյ նախարարապետին եւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին տեսակցութեան պահուն նկատողութեան առնուելէ Երբեակ Զինակցութիւնը փոխելու խնդիրը Ֆրանսայի ու Իտալիոյ մէջ առաջ եկած մերձեցումին հետեւանքով : Նացիոնալ Զայթունկն այդ առթիւ կ'ըսէ.—«Այդ ըսուածները չեն համապատասխաներ Պէրլինի ու Հռոմի կառավարական չրջանակներուն մէջ տիրող կարծիքներուն ընդհակառակը կարելի է վստահ ըլլալ թէ Երբեակ Զինակցութեան հիմնական պաշտպանական հանգամանքը ապագայն ալ կատարելապէս պիտի չարունակուի. ուրեմն փոփոխութեան խնդիր բնաւ չկայ :»

—Իտալական քանի մը լրագիրներ զարմանք յայտնած էին թէ ֆոն Պիւլով կոմսը, Վիլհելմի Էմանուէլ թագաւորը թիկնապահի մը միջոցաւ Իտալական Թագաւորանանոցին մեծ խաչը ղրկեց ֆոն Ռիբբէր դեր-ծովակալին եւ զանազան պատուանշաններ անոր հետեւորդներուն : Նախաթ իրիկուն, Հռոմի տրքայական պալատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ֆոն Ռիբբէր դեր-ծովակալին ի պատիւ : Ներկայ գտնուեցան նաեւ անոր հետեւորդները, որոնց ամէնքն ալ կը կրէին Իտալիոյ թագաւորին կողմէ նուիրուած պատուանշանները :

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ նախարարապետին եւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին տեսակցութիւնը.— Երբեակ Զինակցութիւնը.— Իտալիա եւ Ֆրանսա.— Պ. Ծանարէլլի.— Հռոմին բլրակցութիւն մը.— Տեսակցութեան արդիւնքը :

Եւրոպական քանի մը լրագիրներ ծանուցին թէ Վիլհելմի մէջ Գերմանիոյ նախարարապետին եւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին տեսակցութեան պահուն նկատողութեան առնուելէ Երբեակ Զինակցութիւնը փոխելու խնդիրը Ֆրանսայի ու Իտալիոյ մէջ առաջ եկած մերձեցումին հետեւանքով : Նացիոնալ Զայթունկն այդ առթիւ կ'ըսէ.—«Այդ ըսուածները չեն համապատասխաներ Պէրլինի ու Հռոմի կառավարական չրջանակներուն մէջ տիրող կարծիքներուն ընդհակառակը կարելի է վստահ ըլլալ թէ Երբեակ Զինակցութեան հիմնական պաշտպանական հանգամանքը ապագայն ալ կատարելապէս պիտի չարունակուի. ուրեմն փոփոխութեան խնդիր բնաւ չկայ :»

—Իտալական քանի մը լրագիրներ զարմանք յայտնած էին թէ ֆոն Պիւլով կոմսը, Վիլհելմի Էմանուէլ թագաւորը թիկնապահի մը միջոցաւ Իտալական Թագաւորանանոցին մեծ խաչը ղրկեց ֆոն Ռիբբէր դեր-ծովակալին եւ զանազան պատուանշաններ անոր հետեւորդներուն : Նախաթ իրիկուն, Հռոմի տրքայական պալատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ֆոն Ռիբբէր դեր-ծովակալին ի պատիւ : Ներկայ գտնուեցան նաեւ անոր հետեւորդները, որոնց ամէնքն ալ կը կրէին Իտալիոյ թագաւորին կողմէ նուիրուած պատուանշանները :

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Բուլգարիի Գաղափարակրութեան ատենին տրուեցաւ Վահ. Սալթանին առաջին խնամատարութիւնը : Հիճազի երիտասարդին ոսկի չքաղքարը տրուեցաւ. Առանցի նահանգին կուսակալ Պահրի փաշայի :

ՄՈՒՀԱԲՐԻՄ.—Այսօր, Մուհարրեմ 1, տարեգլուխ 1320 թուականին, բոլոր նախարարները եւ կրօնական, քաղաքացիական ու զինուորական բարձրատիճան պաշտօնատարները կայս. պալատ գացին իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու յոտս կայս. Գահոյքի :

—Եգիպտոսի Խեդիվը, Մէքքէի Էմիրը, կուսակալները, զօրաբանակներուն ընդհանուր հրամանատարները եւ օտար տէրութեանց քով գտնուող օսմ. դեսպանները, Մուհարրեմի առթիւ, շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին Կայս. պալատ :

—Օտար տէրութեանց վեհապանները ալ, Մուհարրեմի առթիւ, շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին Վահ. Սալթանին, որ հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց :

—Հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերը եւ դեսպանատանց առաջին թարգմանները, այսօր, կայս. պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին :

ՕԼՏԷՆՊՈՒՐԿԻ մեծ դուքսը, Տարատնէլէն անցնելու միջոցին, հեռագիր մը ուղղելով Վահ. Սալթանին, շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած սիրալիր ընդունելութեանց եւ կայս. մեծարանքներուն համար :

—Վահ. Սալթանը գեղեցիկ պատկեր մը նուիրեց Օլտենպուրկի մեծ դուքսին : Այդ պատկերը, զոր գծած է կայս. պալատան նկարիչ Պ. Զուլաբօ, կը ներկայացնէ տղեկ մը որ դեռ նոր կարդալ կը սորվի, ինչպէս նաեւ մայրը, որուն դէմքը գոնութիւն մը կ'արտայայտէ :

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարար Զիւհտի փաշա հիւանդ ըլլալով, չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհուրդի երկուշաբթի նիստին :

ՍԱՄՍՈՒՆ իշխանապետութեան Կ. Պոլսոյ գործակատար կարգուեցաւ նախկին գործակատար Կանջօ էֆ. :

ԽՈՒՈՎԱՐՆԵՐԸ. — Եղեռնադատ աստանը ի բացակայութեան դատաց Միլլամ նախնական դատարանին նախագահ երկրորդ քարտուղար փախստական Իպրահիմ Էսէմը, որ իբրեւ խուզարար ամբաստանուած էր : Իպրահիմ Էսէմ դատապարտեցաւ մշտնջենական բերդարգելութեան, քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու եւ ստացուածքներուն գրաւմանը :

ՍԸՎԱԶԻ ՆԱՀԱՆԳԸ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Սըվազի նահանգին մէջ 79 ոստիկաններ պաշտօնի կոչուին : Կայս. այդ հրամանը նոյն կուսակալութեան հաղորդուած ըլլալով, սկսած է գործադրուիլ : Այդ ոստիկանները որոնք գիւղախումբերու մէջ պիտի պաշտօնավարեն, հարիւրյիսնեակներու ղրաչ ամսաթոշակ պիտի ստանան :

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ.— Քաղաքապետութիւնը, ուխտաւորներու վերադարձին առթիւ, անցեալ տարուան պէս առողջապահական հետեւեալ որոշումները տուաւ. — Ուխտաւոր բերող չոգենաւերը երբ Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեն, թաղապետութեան Զ. չրջանակին եւ առողջապահական վարչութեան կողմէ կարգուած բժիշկներ զատ պիտի քննեն բոլոր ուխտաւորները : Առանցքի հիւանդ եւ անկարող եղողները հիւանդանոցները ղրկուելով ծրիաբար պիտի պարմանուին. իսկ կարողութիւն ունեցողները իրենց տուները պիտի ղրկուին եւ թաղապետարան բժիշկներու հսկողութեանը տակ պիտի մնան : Կովկասցի, Պուխարայի եւ ուրիշ տեղերու ուխտաւորները տեղ մը պիտի չհանախմբուին, այլ զատ զատ տեղեր պիտի պատապարուին : Օթէլներու եւ խաներու տէրերուն պիտի պատուիրուի որ սենեակներու մէջ հանախուսում տեղի չունենայ : Օթէլները ու խանները միշտ մաքուր պիտի ըլլան, ատոր համար առողջապահական քննիչը անէն ատեն հրամայելու պիտի կարողանայ : Ուխտաւորներէն եթէ հիւանդացողներ ըլլան, թաղապետական բժիշկներու կողմէ ծրիաբար պիտի դարմանուին :

ՀԱՆՐԱՅԻՆ առողջապահական Խորհուրդը երէկ ալ զումարուեցաւ՝ քաղաքապետ Բրաւլոն փաշայի նախագահութեամբ :

ԹՈՆԱԿՆԵՐ.—Մաւուլի նախագիծ կուսակալ Հաւիմ պէյի ամսական 3,375 ղրշ. յատկացուեցաւ՝ իրրեւ անպաշտօն վիճակի թոշակ :

—Ներքին գործոց նախարարութեան նախագիծ հոչակակալ վախճանեալ Մէհմէտ Զիւհէյտին պէյի ընտանիքին 1,722 ղրշ. յատկացուեցաւ եւ անտառներու ու հանքերու նախարարութեան նախագիծ մէքթուպչի վախճանեալ Ասպիլլանթիի էֆ.ի ընտանիքին ալ 865 ղրշ. :

ՀԷՄԻ Լանտրաքը, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, երէկ, այցելութիւն տուաւ Գերմանիոյ դեսպանին : Վաղը իրիկուն Լանտրաքին ի պատիւ սեղան մը պիտի տուի Գերմանիոյ դեսպանատան մէջ :

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանը, այս իրիկուն, հացկերոյթ մը պիտի տայ, որուն հրաւիրուած են դեսպանները ամենք : Իշխան Միրզա Ռիզա խան, տասնրկնդ օրէն, Վիէննայի ու Բարիզի ճամբով Մասրիա պիտի ուղեւորի՝ Սպանիոյ թագաւորին թագադրութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու :

ԱՆԱԳԻ զլեը բարձրացաւ եւրոպական հրապարակներուն վրայ :

ԺԱՆՏԱԼԽՏ.— Պէյնտալ մէջ (Եգիպտոս), երկուշաբթի օրը, ժամասանք մահացու երկու դէպքեր պատահեր են :

ԱՏԱՆԱՅԻՆ կը գրեն թէ հունձքը այս տարի շատ ու առատ պիտի ըլլայ : Վերջին անտիրները, որոնց հետեւանքով Սէյհան գետը յորդեցաւ, նպաստաւոր ազդեցութիւն մը գործեր են ցորենի, գարիի, բամբակի եւ տատամի վրայ, որոնք նոյն նահանգին գլխաւոր բերքերն են :

ԱԻԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Բոլսէն (Եանեա) հետեւեալը կը գրեն Մոնիդեօրի.—«Սթամբոլ Բանոս անուն վաճառական մը որ քանի մը ընկերներով Բոկոն կը դառնար՝ Կ. Պոլիս կատարած ուղեւորութենէ մը, Զաթիպչայի մօտ յարձակում մը կրեց վեց հագիէ բաղկացած աւազակախումբի մը կողմէ, որոնց ամէնքն ալ երեսնին սեւցուցած էին մուրով : Բլտոն գիւղին պահապանը որ ճամբորդներուն կ'ուղեկցէր, դիմադրել ուզեց, բայց ոչնչանցաւ : Աւազակները յետոյ կողոպտեցին ուղեւորները : Զիմուորներ զրկուեցան այդ չարագործներուն ետեւէն :»

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարարութիւնը նաւային ճարտարդէպ մը պաշտօն պիտի յանձնէ հոկել՝ Արմենթրանի նաւագործարանին յանձնարարուած օսմ. յածաւորային չնորհութեանը :

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Թէատրիա չոգենաւին մէջ որ Ղալաթիոյ քարափին առջեւ կեցած է, երէկ գիշեր հոգեկրոյթ մը տրուեցաւ : Ներկայ գտնուեցան Գերմանիոյ դեսպանը, դեսպանատան պաշտօնեաները, օսմ. ծառայութեան մէջ գտնուող գերման պաշտօնատարները եւ Կ. Պոլսոյ գերման գաղթականութեան երեւելիները : Սեղանը եօթանասուն հոգինոց էր :

—Թէատրիա որ, ինչպէս ծանուցինք, նոր չնուռած է, ունի 108 մէթր երկայնութիւն, 12 լայնութիւն, 2390 թոնօ արդողութիւն, 2500 ձիու ոյժով մեքենայ եւ ժամը 15 մղոն արագութիւն :

—Այդ չոգենաւին պատկանած Ընկերութեան բաժնեէրերէն մեծամասնութիւնը դիտելով, աւելի սուղ կը ծախսեն խանութներու կամ չրջուն բանջարաւաճառներու, եւ նկատելով որ այս վերջինները կը ստիպուին անոնց այդ ընթացքէն, որոշեց արգիլել նոյն անձերու այդ չարագործութիւնը :

ԲԷՆՏԻԲԷ մէջ, առջի գիշերը, ձկնորս Եանիի առունէն հրդեհ ծագելով երիտասներ այրեցան :

ԻԶՄԻՏԻ մէջ, երեւելիներէ գիշեր, Թաշճըլար Պաշը անուն տեղը, Առապը Մէհմէտի փայտաշէն սրճարանէն հրդեհ ծագելով չորս խանութներ այրեր են : Սրճարանը տասը հազար ղրշէի ապահովագրուած էր :

ՍՈՖԻԱՅԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ Պուլկարիոյ մէջ արտիլքները գոնացուցիչ վիճակի մէջ են :

ԱՐՄՏԻՐԻ ՀԻՒՊԱՐԱԿԸ.—Առջի օրը, Պոլսոյ հրապարակին վրայ կարծր ցորենի լաւ տեսակին վրայ լաւական գոյն եղաւ : Գնուած ցորենները Վալօ, Սուրիա ու արշիպեղագոսկիկեղմնները ղրկուեցան Կարտ ցորենի գին է, տեսակին համաձայն, 10-11½ ղրշ. : Կարծր ցորենն ալ կ'արժէ օքան 30-34 փարա : Երէկ Անատոլէն կ. Պոլիս բերուեցան 24 վագոն՝ այսինքն 12,000 քիլէ ցորեն : Անատոց կերեն յաւուկ գարիի գինը քիչ մը բարձրացած է, վասն զի թէ՛ ժամանումները քիչ են եւ թէ ամէն կողմէ խնդրանք կայ : Անատոլէի գարին, կ. Պոլիս յանձնուելու պայմանով, օքան 26-26½ փարայի կը ծախուի :

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՐԲ ծանոյց զօրանոցաց հրամանատարներուն որ անհատի անունով «հէվալէ» չտան :

ՁԱՆԳԵՐԻՒ երկրաչարժէն տարածեալներուն համար Թասիմնէրի մէջ կազմուած նպաստաստացոյց յանձնաժողովը մինչեւ հիմա 96,000 ղրշէի աւելի գումար մը հանգանակեր է :

ՄՈՒՍՈՒԼԻ կուսակալութիւնը գրեց ձեռնտաս պաշտօնարանին որ նոյն նահանգին մէջ չերտատուն մը հաստատուի :

ԿՐԷՏԷի ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ. — Սատնա, Թարսուս ու Մէրսին գտնուող կրէտէցի գաղթականները, ազերբայիր մը մատուցանելով կայս. պալատ, յայտներ են թէ տակաւին բնակութիւն հաստատել տրուած չէ իրենց եւ թէ օրական տրուած նպաստն վճարումն ալ գադրած է : Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ այդ գաղթականները անմիջապէս բնակութիւն հաստատեն եւ մինչեւ հիմա յապաղելուն պատճառ եղող պաշտօնեաներն ալ օրէնքին արտադրութիւնը ենթարկուին :

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ոստիկանութիւնը նկատելով որ տեղւոյն մեծ փողոցին սրճարանները մինչեւ գիշերուան ժամ 8 բաց կը մնան եւ տակէ չատ մը անտեղութիւններ կը ծաղին, անոնց տէրերուն պատուիրեց որ ժամ 4ին իրենց խանութները դոցեն եւ խանութներուն մէջ ալ մէկ հոգիէն աւելի մարդ չպահեն : Այդ խանութներէն հաստատուն երաշխաւորութիւն առնուելու եղած պատուէրին չանսասանելու համար :

ԿԱԹՈԼԻԿ Սարիներուն Պատրիարքութեան կեդրոնը, որ մինչեւ հիմա Մուսուլ

կը գանուէր, Պէրութ փոխադրուեցաւ։ Այդ պարագան տեղեկագրուեցաւ դատարան ու կրօնական գործոց նախարարութեան։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ոստիկանապետ կարգուեցաւ Տրապիզոնի ոստիկանապետ Հաճի Բէյի էֆ.։

ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ.—Նիւ-Եորքի մէջ ալիւրի վաճառականները ութսուն միլիոն անգլիական ոսկի դրամագլուխով ալիւրի սէնտիկա մը հաստատեր են։

ՎՃՌԱՐԵԿ առեւանը վաւերացուց եղեռնադաս առեւանին այն վճիռը, որով Շարբէօյցի օրմնադիր Խարալամպօ՝ Բերայի Բասքօ օթէլին մէջ ճարտարապետ Բոսթին սպանած ըլլալուն համար՝ տասնրեւնդ տարուան ժամանակիր աշխատութեան դատապարտուած է։

—Վճռաբեկ առեւանը նաեւ վաւերացուց Թաշլըճայի (Թոսովա) պատժական առեւանին մէկ վճռագիրը, որով Իպրահիմ անուն մարդ մը իր զոքանչը սպաննած ըլլալուն համար տասնրեւնդ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած է։

—Վանայ եկեղեցիի Թաղ. Խորհուրդը մէկ քանի օրէ ի վեր սկսած է բարեսէր անձերու դրկել այն Պարիզքական շրջաբերականը, որ Մայր եկեղեցիի նորոգութեան համար նպաստ կը խնդրէ։ Ա. մէնէն առաջ, այդ շրջաբերականները կը դրկուին այն անձերուն, որոնք ասկէ առաջ Դուսգաբու բնակած եւ հիմա ուրիշ տեղ փոխադրուած են։ Պարիզքական որոշումով, Թաղ. Խորհուրդէն երկու մանանասուր կազմուեր է, որոնցմէ մէկը պիտի հակէ նորոգութեան գործին վրայ, իսկ միւսը հանգանակութիւն պիտի կատարէ, դիմելով այն անձերուն, որոնք իրենց դրկուած չրջաբերականին չեն պատասխանած։ Նուէրները պիտի յանձնուին Ս. Պարիզքքին եւ Թաղ. Խորհուրդը ընկալագիրներ պիտի տայ նուիրատուներուն, Պարիզքական սարքագրութեամբ։

ՌՈՒՍԱՀԱՅ ԼՈՒՐԵՐ

Փետրվարի 21ին, տեղի ունեցաւ Մարդասիրական ընկերութեան նորաբաց «Աշխատանք»ի տան հանդիսաւոր բացումը։ Աշխատանքի այդ տունը, թէեւ սկիզբն է առել անցած յունիսի 15ին, բայց մինչեւ այժմ իր պաշտօնական դոյութիւնը չէ արտայայտել, հանդիսաւոր բացումն, հասարակութեան մատչելի, չօ չափելի դառնալու առիթ չէ ունեցել։

Այդպէս է ցանկացել «Մարդասիրական ընկերութեան» վարչութիւնը։ Նա չէ կամեցել բաւականանալ ընկերութեան Ընդհանուր Ժողովի որոշման լոկ իրագործումով, չէ ցանկացել անրոլանդակ ձեռնարկութիւնը հրապարակ հանել եւ դրանով էլ իր պարտքը կատարած տեսնել, այլ ձգտել է դաշտաւարի իրագործման «լինելու եւ չը լինելու» հարցը լուծել իրականապէս ու այնպէս խնդիրը հրապարակ հանել։

Խօսք չը կայ, որ անդործին դործ տալը, աշխատանք չունեցողին աշխատանք ներկայացնելը, ծոյլին, դատարկապորտին դործի ընտելացնելը հրաշալի բան է, սակայն ի՞նչ աստիճան իրագործելի եւ նպատակայարմար է այդ՝ աշխատանքի տրուած կոչված ձեռնարկութիւնների միջոցով—ահա իսկական խնդիրը, որ թէր եւ դէմ կարծիքների եւ ենթադրութիւնների միջոց տեղի է տուել։

Տեղիս աշխատանքի բացման դուռնթացել են նոյնպէս նոյն կարծիքները, նոյն ենթադրութիւնները։ Կատարեալ աջողութեան թերեւհաստատութիւնը չատ յաճախ նոյնպէս դպալի է դառել, սակայն վեց ամսեայ փորձը այսօր, կարծէք, կոչված է կրկին եւ կրկին անդամ ապացուցանելու, որտեղ կայ, ջանք, աշխատութիւն, անտեղ կայ եւ դործ, եւ աշխատութիւն. այդ էր ներշնչում հանդէսը։ «Աշխատանք»-ի տան դործում ընկերութեան վարչութիւնը աջակից է ընտրել իրան կողմնակի օրիորդներ, տիկիններ եւ պարոններ մի խումբ ու այնպէս դեկավարել. ուրիշ խօսքով, դործի են հրաւիրված եղել կողմնակի նոր ոյժեր, որոնք կրել են դործավարութեան մեծագոյն մասը։ Շնորհիւ այդ հանգամանքի դործը եւ ընդարձակ ծաւալ է ստացել եւ ապասածից աւելի համակրութիւն վաստակել։

Հանդէսը դրաւել էր երկաթ տուար մի բաղմութիւն։ Կային եւ օտարազգիներ։ Ճաշարանի դահլիճ մը ցոյց էին դրված աշխատանքի տան արտադրած իրերէնները՝ բամպակեղէն եւ բրդեղէն տնամակ-տնական դործուածներ, պատրաստի սպիտակեղէններ եւ հագուստներ, կազմած դրքեր, պատրաստած չեմոդաններ, թղթէ արկղիկներ եւ քսակներ, ուռկանի համար ցանցեր, չուգունէ ձուլած մոխրամաններ, փայտէ կոթեր եւ այլն։ Օրհնութեան մաղթանքը կատարելուց յետոյ՝ Մարդասիրական ընկերութեան նախագահ Պ. Ս. Յարութիւնեանը արտասանեց մի ճառ, որ պատմական մի անտիպ տեսութիւն էր ընդհանրապէս ազդերի մէջ տեղի ունեցող կարօտեալներին օգնութիւն հասցնելու եղանակի ստոյգ ճանապարհ բարեփոխման եւ մասնաւորապէս աշխատանքի տան նպատակայարմարութեան մասին։

Ցետոյ տեղի ունեցաւ մասնաժողովի դեկուցագրի ընթերցումը, որից երեւաց, որ յունվարի 15-ից մինչեւ ներկայ տարվայ յունվարի 1ը—Աշխատանքի տանը դործ են տանձնել 356 հոգի, 4623 ր. օրավարձով. դրանից 60 հոգի տղամարդիկ, 121 հոգի կանայք, իսկ 169 հոգի երեխաներ։ Օրավարձ տանվել էներեխաների համար 2-30 կոպէկ, կանանց համար 10-50 կոպէկ, իսկ տղամարդկանց համար 15-35 կոպէկ։ Բացի օրավարձից աշխատաւորները ստանում են ձրի թէյ հացով եւ ճաշ։ Բաւականաչափ վարձատրվողներին նոյնը բեր ամսից սկսած այլ եւս ձրի ճաշ չէ տրվում. իւրաքանչիւր ճաշ հաշւում է 5 կոպէկ։ Բացի աշխատանքի տան մէջ տրված դործից, դործ տրվում է եւ տներում կատարելու համար, դլխաւորապէս նրանց, որոնք հնարաւորութիւն չունեն տներից բացակայելու եւ կամ երեխաներին իրանց հետ աշխատանքի տուն բերելու։ Հանդէսը վերջանալուց յետոյ հանդիսականները խումբ-խումբ պտոյտ դործելով աշխատանքի տան բաժանմունքները—ուր փորձի համար ընթանում էր սովորական աշխատանք—դոհ սրտով հեռացան։ Հանդիսականների թուումն էր եւ Բաղրամ պարծանք Հայի-Զէյնալ Աբդին Թաղիեվը, որը իր համակրութիւնը արտայայտեց 500 ռուբլու նուիրատուութեամբ... Նուիրեցին 200 ռուբլի եւ եղբ. Բուդաղեանները։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻԱՆԴԱՆՈՑ

Բարեսէր ազդային մը, որ իր անունը յայտնել չէ ուզած, ուխտած ըլլալով որ իր կառուցած մէկ կալուածին նախնական վարձը Հիւանդանոցիս նուիրէ, այս անդամ, ըստ իր ուխտին, Հոդաբարձութեան յանձնեց 2160 ղրուշ, յիշեալ կալուածի առաջին ամսոյ վարձքը։ Զայս ծանուցանելով Հոդաբարձութիւնս կը փութայ ներկայիս իր շնորհակալութիւնը յայտնել յիշեալ բարեսէր ազդայնոյն, որ իր սոյն գովելի եւ օրինակելի դործովը բարեհաճած է մխիթարել հաղարէ աւելի թշուառներ, արժանանալով անոնց սրբազան երախտագիտութեան։

—Հանդուցեալ Շնորհք էֆ. Նադդաչեանի յուշարձաւորութեան առթիւ փոփան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցս.— 216ական Տէր եւ Տիկին Ե. Նադդաչեան (Կեսարիա), Տէր եւ Տիկին Բեռնամին էֆ. Ն. Մոսուչեան (Լոնտոն), Տէր եւ Տիկին Յարութիւն էֆ. Մոսուչեան (Մոսկուա), Տէր եւ Տիկին Դրիդոր էֆ. Նադդաչեան, Տէր եւ Տիկին Արմենակ էֆ. Մ. Մանուկեան, Մէր. Նչան էֆ. Մոսուչեան, Յարութիւն էֆ. Ե. Նադդաչեան, Եղեկիել էֆ. Ն. Մոսուչեան. 108ական Տէր եւ Տիկին Ս. Նադարեան՝ (Մարսիլիա) Տէր եւ Տիկին Յ. Մարդարեան, եւ Եղբարք Ս. Պողոսեան 162, Տիկին Անտա Գ. Խաչեան 216, Սարդիս էֆ. Թաշճեան 108 ղրուշ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Հակառակ անուսիս փակագծեալ եւ ատոհման մին ալ կատարելի բացառութեան, զարմանալի թող չթուի երբ իմ ստորագրութեամբս կուգամ պատասխանել այն տեղեկութեանց դրսի Իզմիրէն թուագրուած յօդուած մը կը հաղորդէր Աբեւելքի։ Յօդուածագրին գլխաւոր նպատակը եղած է հրապարակաւ հասկցնել թէ քաղաքիս վարի թաղի դպրոցին անօրէնութիւնն ու պաշտօնէութիւնը անկարող անձեր են, որոնց երեսէն կը աւաժ դըպրոցը։

Զեմ վիրաւորուած բնաւ անօրէնութեանս ներքեւ դտնուած դպրոցին նկատմամբ հրապարակուած այդ անպատասխանելի, սակայն սիրալ տեղեկութիւններէն, քանի որ նախ՝ ուսուցչական խուռան Մաղնիսայի հորիզոնին մէջ սահմանափակուած չըլլալով՝ չեմ հետաքրքրուած երբեք այդօրինակ անխմաստ պարապանքներէ, կուսակցութիւններէ եւ կամ անձս ուրիշներու հետ բաղդատութեան դնելէ. եւ երկրորդ՝ քանի որ լաւ կը ճանչնամ յօդուածագիրը, 14-15 տարեկան տղեկ մը, մրոտելու կամ իր անունը լրագրի մը սիւնակին մէջ պատկած տեսնելու ախտէն վարակուած monomaniaque-ներէն մէկը՝ զորս յաճախ Պ. Անտոնեան այս էջերուն մէջ այնքան ուժգնօրէն ապտակած է։ Պիտի չվայելցնէի իմ դերքիս ի վէգ դալ տակաւին կարճատեսա հաղնող այդօրինակ խլէղի մը, որուն նոյն իսկ դրուատիքը կամ դնահատումը նախատինք մը պիտի համարէի իմ անձիս, արժանիքս անոր մտքին անհասանելիութեան խաղալիկ դարձած տեսնելով։ Ծիծաղելի չէ՞ երբ դպրոցի մը նիւթական չէնքին հեռաւորութիւնը չը դիպցող միտքիս պատանի մը կ'ելլէ անոր բարոյական վիճակին մասին յախուռն սաղտանքներ կ'արձակէ։

Զեմ ցաւած նոյնպէս դործս կամ անձս քննադատուած տեսնելով, քանի որ կը դործեմ ու կը շարժիմ միշտ պատրաստ դտնուելու խոհուն քննադատութեանց, եւ որ աւելին է՝ բնական խառնուածքի բերումով նոյն այդ քննադատող յատկութիւնը արիւնիս մէջ քիչ մը աւելի շաղուած ունենալով։

Այս կէտերը կ'արժէր պարզել, սիալ դաղափար մը չներշնչելու ներկայ պատասխանողս, մանաւանդ թէ այդ տղեկ յօդուածագրին պատասխանելէ աւելի, անոր անունին տակ ծպտուած անձերը կ'ուզեմ դիմակազերկ ընել։

Որովհետեւ պիտի չուզէի անձս բանադատել միամտորէն հաւատալու թէ այդ 14 տարեկան խլէղը կրնայ ինքնուրոյն տեսութիւններ ունենալ համայնքի մը կրթական դործերուն նկատմամբ։ Հետեւաբար, միայն եւ միայն ներշնչումներէ թելադրուած՝ անսահման համակրութիւն կ'ունենայ ուսուցչի մը հանդէպ եւ անշահ հակակրանք ուրիշի մը հանդէպ, որոնց երկուքին ալ բարոյական կամ ուսումնական արժանիքները դնահատելու անկարող է ան, իր տարիքին բերումով։ Այդ ներշնչողները կրնային տակաւին տարբեր կամ հինգ տասնամեայ համեմատութիւնի, որ պիտի տեղոյէ առիթներ, առանց ոչ-բլանիներու եւ անհամեստ մէջբերումներու, իրականացնել իրենց կոյր փափաքներով յղփացած թաքուն մտածումները։

Գալով վարժարանիս վիճակին, խիղճս հանդարտ է այդ մասին. անհրաժեշտ դատողութիւններ կ'ընենք միշտ դործնական նպատակ օդտակար ըլլալու համար. եւ պաշտօնս միշտ մատչելի բրած եմ նոյն իսկ ամենախոնարհ խնդրէն եկած անկեղծ դիտողութեանց։ Բարեդաղդ եմ յայտնելու այս առթիւ թէ չը ապատուած ըլլալով այնպիսի պաշտօնակիցներէ՝ որոնց ձեռնհասութիւնն ու բարի պատգամաբերութիւնները վաղուց խոր համոզում դոյացուցած են իմ մէջս, պաշտօնս ծանրութիւնը մեծապէս թեթեւցած կը զգամ։

Բայց թէ Հոդաբարձութիւնը տարուոյն սկիզբէն ինծի յանձնելով վարժարանին անօրէնութեան պաշտօնը՝ սխալ մը գործած եղաւ, այդօրինակ չարամիտ մատնումի մը հարուածել ինծի չէր նայեր ապահովապէս։

Տնօրեն-Ուսուցիչ Երկ. վարժարանաց
Դ. ՇԱՀԻՆՅԱՆ
Մաղնիսա, 14 մարտ 1902

Այսօրուան Հեռագիրներ

(Աժանս տը Քոնսթանթինոպլ)

ՎԻԵՆՆԱ, 9 ապրիլ.— Աւստրիոյ Եբրեայ. Ժողովին մէջ, ձեռաբուհատի վարժարաններուն եղմնացոյցին վրայ վիճաբանութիւն կատարուած առեւ գերմանարմատականները պահանջեցին որ այդ մասին ներկայացուած առաջարկութիւն մը դատ քուէարկուի։ Առանձնապէս ուզեց Ժողովին կարծիքը առնել, բայց դերմանարմատականները բողոքեցին՝ ազատակ յարուցանելով, սուլելով եւ դրասեղանները կափարիչները դարնելով։ Ժիսորը հետդհետէ կը մեծնար եւ կը շարունակէր, որով առնապետը ստիպուեցաւ նիստը դադրեցնել։

—Գերմանիոյ Նախարարապետ Գոն Պիւլով կոմսը որ Վիեննայի Պէրլին կը դառնայ, Լրիկուան Վիեննա ժամանեց։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռիւթէր լրրեւ տեսիին կը հերքէ այն զրոյցները թէ հաշուեհան բանակցութիւնները յառաջացեալ վիճակի մէջ են։

ԲԵՌԼԻՆ.— Մանչուրիոյ պայմանադրութեան պատճէնը մօտերս պիտի հրատարակուի։

ԲԷՌԻՆ.— Մանչուրիոյ պայմանադրութիւնը ստորագրեցաւ ռուսական դեսպանին եւ Չինի իշխանին կողմէ։ Ռուսերը պատրաստակամութիւն կը յայտնեն վերադարձնել Մանչուրիոյ երկաթուղին՝ այն պարագային երբ Անդլիացիները միւնոյնը ընեն՝ Զի-Լիի երկաթուղիին համար։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԲԱՐԻԶ, 9 ապրիլ.—Կ. Պոլսոյ ֆրանսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Պարոթ, այսօր, ճամբայ ելաւ դէպի Կ. Պոլիս, ուր չաբաթ օրը կը հասնի Արեւելեան ձեսպեշիթայով։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անդլիոյ եղմնական նախարարը հիւանդ ըլլալով, եղմնացոյցին ծրագրին՝ Երեսփ. Ժողովին ներկայացուելը յառաջիկայ երկուշաբթի օրուան յետաձդուեցաւ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Գերմանիոյ նախարարապետ Գոն Պիւլով կոմսը Վիեննա հասաւ։ Ցարմոց Եոսէֆ կայսեր պիտի ներկայանայ եւ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին հետ պիտի խորհրդակցի՝ Երբեակ Զինակցութեան նորոգման մասին։

Ցոն Պիւլով կոմսը ուրբաթ օրը Պէրլին պիտի ուղեւորի։

ՊՈՒԷՌԻԵՆ.— Ռումանիոյ Երեսփ. Ժողովը, եղմանական նախարարին առաջարկութեամբ, քուէարկեց հարիւրին 4½ տոկոսաւոր պարտամուղթերու՝ Ռանթի վերածումը՝ հարիւրին չորս տոկոսով։

ԲԵՌԼԻՆՊՈՒՐԿ.— Մանչուրիոյ պայմանադրութիւնը հաստատուելէն վաղը ստորագրուի։ Ռուսական դիտուղներուն եւ քաղաքացիներուն պայմանաժամը տասնրեւնդ ամիս է։

ԼՈՆՏՈՆ.—Մարճիկ Բոսդ կը ծանուցանէ թէ Պոթա զօրավարը խաղաղութիւն զորքերով Նաթալ արշաւելու կը պատրաստուի։

ԲԱՐԻԶ.—Բարիզի քաղաքական շրջանակներու մէջ ընդհանուր կարծիքը այն է թէ Պոէրներուն եւ Անդլիացիներուն միջեւ սկսած հաշտութեան բանակցութիւնները յաջող ելք մը չպիտի ունենան, որովհետեւ պոէր պետերը անդրդուելի կը մնան։

—Խորհրդարանի ընտրական պայքարը մեծ եռանդով յառաջ կը մղուի։ 1500է աւելի ընտրելիներ կան։

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆԸ

Վերջերս, Սմերիկուհի մը վերերորդ անդամը ըլլալով կ'ամուսնանար։ Բայց իր հարեւանակիցներէն մէկը, Ձէյմս Նիքոլա Զօն, Նիւ-Եորքցի, դերազանցեց դիրքը։ Տոքդ. Զօն 99 տարեկան է եւ քիչ մը տանէ ի վեր անդաւակ այրի մը տիրոջ կեանքը կը վարէ։ Տասերեք օրինաւոր կին ունեցած է, որոնցմէ լաւ յիշատակներ կը պահէ, բացի վերջինէն, զոր «ոսկեայ կին մը» կ'անուանէ։ Առաջին կինը կը կոչուէր Մարիա Ուէսթպրուք, որ իր ամուսնութենէն քիչ յետոյ մեռաւ։ Տոքթ. Զօն քսնիին հետ ամուսնացաւ 1830ին։ Տասը չաբաթ յետոյ, Տոքդ. Զօն երկրորդ անդամ ըլլալով այրի մնաց եւ իր առջի երկու կիներուն մօրաքրոջ հետ ամուսնացաւ։ Տարի մը իրարու հետ ապրելէ յետոյ, երրորդ կինը մեռաւ։ 1845ին տոքդորը ամուսնացաւ չորրորդ կնոջ մը՝ Առտի Կրահամի հետ, եւ որովհետեւ կինը քիչ մը յետոյ մեռաւ, ամուսիրտար այրը մնաց։ 1851 տարեսեղ, իր հինգերորդ ամուսնութիւնը կատարելու համար Սարահ Տըուսմըի հետ։ Այս վերջինը իր կարգին հրաժեշտ տալով աշխարհի, իրեն յաջորդ ունեցաւ Մարի Ճոն Բուքլին, որ 150 հազար տոլար դրամագլուխ ունէր եւ որ ամուսնութենէն երկու տարի յետոյ մեռաւ։ Կարգը եկաւ մին Սիւզի Բօրվինի զոր Տոքդորը չատ լաւ կը յիշէ, վասն զի Ծրնունդեան գիշեր մը մեռաւ։ 1857ին Տոքդորը ինքն իսկ Ֆիլատէլֆիա դնաց դրանելու իր ութերորդ կինը՝ Ամնի Հէնտլին։ Բայց ան ալ իր ամուսնութենէն քիչ յետոյ վախճանեցաւ։ Ուրիշ հինգ կիներ առանց յաջողելու եւ միւնոյն ազէտալի վախճանը ունենալու տակաւին ամուսնութեան մէջ չէ հրաժարած ուրիշ ամուսնութիւն մը ալ կնքելէ։

* * *

Անդլիոյ մէջ դտնուած ջրհորի չինութեան դործարանատէրեր դպրոց մը հիմնելին, ուր, փափագողներուն, զօրաւոր եւ տկար տեսէ, հրչէջ դործիքներու դործածութեան կերպը կ'ուսանողաւ ձրիապէս։ Նոյնպէս վարժ ջրհորկիրներու դունդեր կազմուած են՝ որոնք երբեմն տուները կ'երթան եւ ծառաները կը վարժեցնեն ջրհորի, սանդուխի, դղրերու եւայլն դործածութեան։ Ուէրթիկիրի աղջիկանց վարժարանին մէջ ամէն մարդ կըրնայ տեսնել պլտիկ եւ խիստ թեթեւաշարժ ջրհորկիր աղջիկներու դրեթէ զինուորական ճշդրտութեամբ փոքր կատարելը։ Զէմբենէմի վարժարանի աղջատարուհիները երեսուն եւ ինը հոգի են, տեղալալուհիի մը հրամանին տակ։

ԴԱԼԱՔԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	27	33
Ամէնէն բարձր գին	»	27	34
Ամէնէն վար գին	»	27	28 ½
Բուսէլի Երկաթուղի զոց.	ֆր.	111	12
Ամէնէն բարձր գին	»	111	50
Ամէնէն վար գին	»	110	62

ԲԱՑՈՒՄ 28 Մարս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Կ.	27	31 ½
Բուսէլի եր աթուղի	ֆր.	110	87
Շիրբէթի Խայրիէ		26	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		11	10
Օսմ. Պանքա		—	—
Բէյտի ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սօս. Օթմ. Շանտ է Վալէօռ		0	13
Ս. մ. Ապաճ. Ընկ.		2	55
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	80
» Ժուիանս		1	55
» պարտաթուղթ		482	—
Քարտի Կ. Պոլսոյ		470	—
Թրանսվալ		152	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔը

20 ֆրանքնոց	Դրշ.	87	23
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Բօլ Եմբէրիոլ	»	20	—
Բրիտից	»	51	05
Մէջիտիէ տրձաթ	»	108	02
Մէճիտիէ	»	100	—
Բուպլի Եղջիրամ	Օ. Ո.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Ապրիլ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	94	06
Օսմանեան Ռանթ սեռի Բ.	51	—
» » » Դ. բաց.	25	25
» » » Դ. զոց.	25	25
Օսմանեան Պանքա	12	—
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	39	50
» Մոնոբոլ	42	50
Պուլկարական 1888	83	—
Եմիրսիէ Լունիֆիէ	108	—
Տօմինիա	105	—
Թրանսվալ	6	—
Այտին երկաթուղի	15	—
Փոխառութիւն	25	32 ¾

ԲԱՐԻԶ, 9 Ապրիլ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	90
» » 3 ½ %		102	50
Օսմ. Քանս. սեռի Դ. բաց.	Դրշ.	25	75
» » զոց.	»	25	75
» » » Բ.	»	51	45
» » » Դ.	»	27	75
Օսմ. Կայս. Պամբա	ֆր.	552	—
Օսմանիէ	»	456	—
Բուսէյի երկաթուղի	»	113	—
Օսմ. Մարսաուն	»	514	—
Օսմ Ռէժի	»	317	—
Բրիտիանէ Թիւրք 4 %	»	503	—
Բէյտի Լիոնէ	»	1034	—
Իտալական Ռանթ	»	100	80
Սպանիական արաքին	»	79	05
Թրանսվալ	»	151	—
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	160
Դրամագրգ	»	—	—

ԱՃՈՒՐԴՈՎ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Հազար հարիւր տասը քառակուսի կանգուն գետնի մը, Շիշլիի մէջ, երկու ճակատով, Ամէնա Պէյ փողոցին եւ Հաճի Մատաուր փողոցին վրայ, Նարլեան գործարանին մօտ, ուժուրդով պիտի ծախուի։ Աճուրդը երեք անգամ պիտի կատարուի, կիրակի 13 ապրիլ (Ն. Տ.) ուրբաթ 18 ապրիլ եւ կիրակի 20 ապրիլ, որ վերջինը պիտի ըլլայ ու գետնին պիտի ծախուի ամէնէն աւելի դին տուողին, որ փոխարժէքին հարիւրին տասը ղրուշ առնուտուչայ պիտի վճարէ։ Իսկ ամբողջ արժէքը փոխանցման միջոցին։ Աճուրդները վերոյիշեալ օրերը պիտի կատարուին Շիշլիի մեծ փողոցը, թիւ 10 տունը եւրոպական ժամ 2էն 4։ Այդ դետինը տեսնելու համար դիմել մասնաւոր Եանի Վասիլիուսի, Շիշլի Ամէնա Պէյ փողոց Սպանեղ խանին տակ, իսկ աւելի տեղեկութիւն առնելու համար սարագրողին՝ Դալաթիա, Բէյչէմպէ Բազար, Զէյտի փողոց թիւ 10։

Լ. ՏԷ ՊԱՍՔՈ
Գոմխուր-Բրիգիոր
Կ. Պոլիս, 8 ապրիլ 1902 1—5

ԱԲԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ 1889ԻՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թաճարաֆալէ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպայի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենաուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանքաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը մատնէ գինիներու դերազանց ժամանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոգը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստի Պաք և Դ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի տարեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ զէտ եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.— Գ. Գ. Լարարիէ Որդի եւ Ընկ. 28.—Ռիւ Շաթոտէօն։
ՎՈՍՊՈՌ.— Գ. Գ. Ալբար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Գ. Մ. Գալֆեան.
ԳԱԼԻՊԻ.— Գ. Հ. Ռոզանովա.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ.— Գ. Գ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Գ. Գէորգ Արտիթի
ԶՄԻՐՆԻԱ.— Գ. Հայնրիխ Վանինկ.
ՍԵՒԱՍԿ.— Գ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒԻՖ.— Գ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Գ. Ֆրանսէլ Շիֆֆներ.
ՍԱՄՍՈՆ.— Գ. Գ. Պետրոսեան եղբարք.
ՏՐԱԶԻԶՈՆ.— Գ. Արիս Գ. Ինճիճեան.
ՍԵՒԱՍՏԻԱ.— Գ. Գ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.— Գ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Գ. Յակոբ Բէօվուտալ.

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 687 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսուցասիրած մի ապահովագրուրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարման դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խան, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

579

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գրամագլուխը 31 դեկ. 1898ին
162, 924, 140 ֆունտ

Ֆոլիսի կեանք, ապահովագրութիւններ և ըստ՝
31 դեկտմբեր 1898ին
29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրութիւններու եղած վճարմունք, կենսական թոշակ, եւն.
362, 858, 507 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆունտի գրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել գնդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԷՏՈՒԷՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Գոլիս, Մէյյոռանճը փողոց, Ալալէմճի խան։

Մի՛նորդներուն լաւ վարձատրութիւն տրուած ըլլայ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա Մէյյէնէթի խան։

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ազատելու, տկար կամք ունեցողներու, արեան ազանութեան և մորթի հիւանդութեան ենթարկուողներուն ու կուրծքի տկարութենէ տառապողներու՝ ձկան իւղ կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը գանեցնեն դայն գործածողները, որոնք կամ գարշանքով կը խմեն և կամ կը ստիպուին բնաւ չի խմել։ Ֆրանսայի բժշկական կաճառէն տօքթէօր ԲՈՒՐԹՈՒ, նոր ձկան իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒՐԹՈՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ անուամբ, որ հասարակ ձկան իւղերու զզուեցուցիչ համէն ու հոտէն զերծ է բոլորովին. խիստ անուշ համ ունի և անոնուիսի, եղեւնի ու մանիշակի հոտը կը զգացնէ, ինչ որ բացառիկ դիւրութիւն մը է գործածելու։ Ո՛չ խմուելու ատեն, ո՛չ ալ անկէ հոտ բնաւ զգուանք չի զգար խմողը։ Բժշկները միաձայնութեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒՐԹՈՒԻ ԱՆՈՒՇԱՀԱՄ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ մինչեւնոյն ժամանակ ազդեցիկ և փորձուած դարմանն է դժուարաշնչութեան, կուրծքի իջուածքներու, հարբուխի, կուրծքի տրկարութեան և մինչեւ իսկ կրնայ առաջքն առնել թոքախտին։ Ամէն ճաշէ առա մէկմէկ դգալ առնել պէտք է։

Կը ծախուի Պահէնի գարու Բիւշիւքլ ն դեղարանը։ Սուլթան Համամ Մէշիքի, Լինոս և Պոնտիցիանոսի դեղի մթերանոցները և ամէն մեծ դեղարաններու մէջ։

796 21—52

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 տարի. 26ին կատարուրեան հոկտոմբերեան տակ

Գէրլինի Վիքթորիան ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, տարեկան, ցկեանս թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐԲԻՈՒ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կնոջի վրայ. տասնոց թէշլիան փնոպիկ

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, տարեկան փոքր վճարումներով.—(մինոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն տոգենաւի, երկաթուղիի, քիւնեկի եւն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ Մէկ ՖՐԱՆՔէ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ խան, թիւ 7, 8, 9։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞ՈՒ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշտ Զըպուրմեանց դիմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ յաւած ակռաները մեկ անգամեն կը լեցնեն, ցաւոյ դիմելու եւ բուժուած վերադարձնելու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դեմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամահանութիւն։

Ց. Գ. Զմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կեսօր), ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կեսգիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Ծանօթ.—Գոլոյ կողմը մասնաճիւղ ՁՈՒՆԻՆԻՔ !!։

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժէթուղթեր՝ իրենց գինին հաճեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած միճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները դանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժէթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն միճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժէթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժէթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերանոյշակ նամբաւ

ԶԴՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով օրիգինալ

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

387

ՏՈՔԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆ

Մանօր ասամնաբոյժ Բարիզի,

Ի ՍԻՊԷՏ ՍԸ ԲԷԲԱ, ԹԻՒ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Մէրքէզի դեղարան նայուս։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ միջեւ բանող օգ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Ամէնեան	10500	Էմիրշիրն	3500
Քէսարիան	10500	Արրժ.ընն	3000
Լանքաստրիան	9000	Այմէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճորմանիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գասկոնիան	8000	Ալգաշիրն	2500
Ֆիրմինեան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեսօ	900
Վալենիան	3700	Օրէգոն	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր վոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հաշանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ

ԷՏՎԱՐ ԼԱՍՖՈՆԴԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ մաքսատան հին տեղը

600

ՔԻՈՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ միջեւ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվերնիա	18990	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Փանսիլոնիա	4341
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավլա	2945
Սուլիանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիրրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէքրօ	2181
Ոնեանի	7269	Շերբուրկ	1614

Դիմել առ ՇՈԼԻ և ՍԻԿԷՐ

Joly et Seagor

Մէյյանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՆԻՈՒ—ՀՈՄ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԾԱՆՈՒԹ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

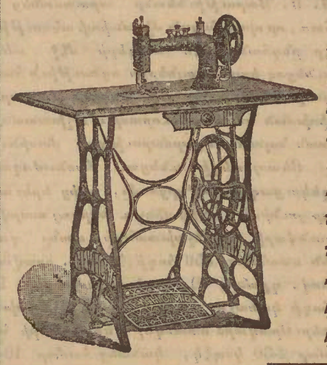

Բարիզի 1900ի արուեստահանդէսին ու 1894ին Անվէրսի արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի յաջողութիւն մը գտած են ամերիկեան Նիու-Հոմ կարի մեքենաները. որոնք թեթեւ, տոկուն ու արագ աշխատող, ամէն տան համար անհրաժեշտ են։ Նաեւ կը ծախսուին ընտանիքներու և արհեստանոցներու համար պէտք եղած գուլպայի և փոնէլայի ձեռքով ու ոտքով մեքենաներ։ Դասերը ու նորոգութիւնները ձրի են։ Թէ՛ կանխիկ և թէ ապառիկ վաճառումներ կը կատարուին, մասնակի վճարումներով։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ ԱՄԱՏԷՕ ՍԱԼՎԱԹՈՐ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Գոլիս, Գահէէգաբու, Համիտիյէ Ճատտէսի թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիտ, Ռոտոսթօ, Աֆիոն-Գարահիսար, Սիլիվրի եւն. 575

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ընդմէջ Հոլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1089	Գոմս	1497	Կոզզ	1011	Մարսէ	724	Բօգարիս	186
Ալէքթէ	3607	Գոնկոս	2906	Կրօանս	1695	Մարէնկոս	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլս	1541	Գոբսս	895	Հիրս	775	Մարգէլլս	3709	Ցիրիս	1735
Արիսոզս	2377	Ցիտս	4311	Լիտանկս	1581	Միքատս	3557	Սիլվիս	1193
Զասանս	1822	Տօմինս	937	Հինաու	372	Միլս	1037	Սբէրս	1200
Զորտինս	1264	Տուրս	2383	Հորանգիս	3600	Մոնդէպէլլս	1735	Թասսս	1328
Զրաւս	1076	Տրաբս	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1346
Զրիւնս	841	Տինամս	504	Իկս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Զրֆֆալս	4131	Լպրս	2464	Խտանս	5540	Օհիս	4100	Թօլէտս	1470
Գէյրս	1671	Էլտօրատս	1820	Ցիւնս	1080	Օնտարիս	4036	Թօրրիտս	487
Գալիբաս	1337	Էրազս	1841	Ֆրէսս	1053	Օլլանտս	1595	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Ֆօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասքս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Ֆօլմս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1289
Զիբալս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բրալթս	2229	Վոլթուրնս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանոս	2272	Բրնալտս	1663	Եէտս	1850
Դիս	2697	Կալիէնս	3060	Լիվօրնս	1643	Բօլլս	1613	Զէրս	1200
Գօլօրատս	4235	Կիրանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բոմէս	1789		

Մորֆֆս շոգենաւը, նաւապետ Պօքսհոլ, ընդհանուր վաճառքով Հոլէն հոս հասած, պարպան և Օսեսա ուղղուրած է։

Իպրս շոգենաւը, նաւապետ Ուս, ընդհանուր վաճառքով Հոլէն հոս հասած է։

Հորաբիս շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հոլէն մեկնած է, և ամսոյս 16ին հոս կը սպասուի։

Մուրիլլս շոգենաւը, նաւապետ Ճօնստրն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հոլ ուղղակի Գոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ

Թիւ 23—24 Բիւշիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա 377

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Գ. 26/8 Օսէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դ. 27/9 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամ 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բոր-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Բիրոս)։
Եշ. 2/10 Օսէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Եշ. 23/10 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օռտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 29/11 Օսէսա ժամը 1ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ապրիլ 14էն Միցկրէլի, Անատ. եղերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Ապրիլ 15էն Միցկրէլի, ուղ. Մարսիլիա։

Տամսեր ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ էր-Թարֆին դէմ։ 516 Թ. ՌԷՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օգենաւք.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամսէգ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Բեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սիլինս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիոթիս	2500	Կիլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕՒ և ԸՆԿ. Ուիթոլ խան

ՅԷՑՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվերբուլ։

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Մարտ 1 (Ն. Տ.) տարեաշրջանէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ. Կառ. Թ. 222 Խառն Առտու. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ. Կառ. Թ. 221 Խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
10	25	մկն. Էսկի-Շէհիր	ժմ.	1	25
11	7	» Կէօքճէ քէսրէք	»	12	45
12	5	» Սապանճը բուլնար	»	12	3
12	59	» Այտէուտ	»	11	7
1	41	» Զէքիրլէր	»	10	23
2	37	» Տէօյէր	»	9	35
3	6	» Իսկանիչէ	»	8	50
3	30	» Համամ	»	8	23
3	44	» Կաղլիկէօլ համամ	»	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	» Գէօյիւք Զօպանլար	»	6	50
6	6	» Զայ	»	6	3
6	51	» Իսկէլու	»	5	10
7	15	» Եասիխան	»	4	45
7	46	» Ագ չէհիր	»	4	23
8	18	» Ազարի քէօյ	»	3	43
9	—	» Զավուշճը քէօյ	»	3	5
9	38	» Իլկին	»	2	33
10	25	» Գասրն-Խանը	»	1	39
11	20	» Սէրայ-Ինի	»	12	57
11	52	» Մէյտան	»	12	17
12	52	» Բունար-Գաչը	»	11	12
1	30	ժմ. Գոնիա	մկն.	10	30
իրկն.				առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԵՀԻՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ. Կառ. Թ. 122 Խառն Առտու. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ. Կառ. Թ. 121 Խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
12	—	մկն. Էսկի Շէհիր	ժմ.	10	—
12	44	» Ագ Գունար	»	9	18
1	24	» Այլբիւ Քէօյ	»	8	46
2	4	» Գէյլիք Ախուր	»	7	58
3	9	» Սարիքէօյ	»	7	1
3	58	» Գիչէր	»	6	4
4	35	» Սաքիլէր	»	5	27
5	9	» Գէյլիք Քէօփրիւ	»	5	—
6	3	» Բօյաթլի	»	4	16
7	21	» Մալի Քէօյ	»	2	49
8	15	» Սէնճան Քէօյ	»	1	47
9	—	ժմ. Էնկիւրիւ	մկն.	1	—
իրկն.				առտ.	

ՀԱՄԻՏԻԼ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ. Կառ. Թ. 425 Խառն Առտու. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ. Կառ. Թ. 426 Խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
5	27	մկն. Ատա-Բազար	ժմ.	7	13
5	45	ժմ. Համիտիլ	մկն.	7	—

ԱԼԱԵՌԻՆՏԷՆ ՔԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ. Կառ. Թ. 322 Խառն Առտու. Ժ.	Վ.	Թ. 324 Խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ. Կառ. Թ. 321 Խառն Առտու. Ժ.	Վ.	Թ. 323 Խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	5	11	15	մկն. Ալաեռնտ	ժմ.	12	30	10	35
1	25	11	35	ժմ. Քէօթահիա	մկն.	12	10	10	15